

پیراهن سیاه
تو جوشن کبیرماست

گفت‌وگو با مهدی آصفی
پیشکسوت عرصه ستایشگری
صفحه ۶

شماره ۴۷ • سانشین ۲۸ شهریور ۱۳۹۶ • ۲۸ ذی‌الحجه ۱۴۳۸

آداب وصل
به سیدالشهدا علیه‌السلام چیست؟

حجت‌الاسلام سید جلال موسویان
واعظ و کارشناس معارف اسلامی
صفحه ۲

www.qudsonline.ir

چهارراه

ضمیمه هفتگی روزنامه **فکر** ویژه هیئت‌ها و محافل مذهبی

سیره علما و مراجع در برگزاری
مراسم عزاداری

از ازل ایل و تبارم همه عاشق بودند

صفحه ۴

آزمایشات الهی

سوره مبارک انعام

اولین نشست تخصصی اجلاس پیرغلامان و خادمان حسینی با سخنرانی نماینده مجلس خبرگان رهبری و عضو شورای عالی حوزه علمیه قم در سالن کوثر اصفهان برگزار شد. آیت‌الله مقتدایی در سخنرانی خود به نقد و بررسی واقعه عاشورا و وقایع تاریخی و سیاسی زمان امام حسین (علیه السلام) پرداخت. او از مادحین اهل بیت (علیهم السلام) خواست از احادیث و روایات بیشتری در مجالس استفاده کرده و از ابراز نکات دارای شبهه پرهیز کنند.

«هنگامی که اندرزها سودی نبخشید و آنچه را که به آنها یادآوری شده بود فراموش کردند، درهای همه چیز را به روی آنها گشودیم تا خوشحال شوند و دل به آن ببندند. ناگهان آنها را گرفتیم و در این هنگام همگی مأیوس شدند.» (آیه ۴۴ سوره انعام)

نی زمانی نوای خوشی دارد که نوازنده سوراخ‌های آن را با انگشتان دست باز و بسته کند. اگر همه سوراخ‌ها باز باشند محال است نوای خوشی از آن بشنوید. زندگی انسان مانند نی است. اگر همه راه‌ها باز باشند بداند خدا نمی‌خواهد صدای خوشی از بنده بشنود و خاطره خوشی از او در دنیا بماند. همیشه تصور می‌کنیم خوشبخت کسی است که همه دریچه‌ها برایش باز باشد و می‌گوییم خوش به سعادتش که دست به خاکستر می‌زند طلا می‌شود در صورتی که خدا در قرآن فرموده وای به حال چنین افرادی!

آداب وصل به سیدالشهدا (علیه السلام) چیست؟

حجت الاسلام سید جلال موسویان، واعظ و کارشناس معارف اسلامی

در همه امور، رفتارها و کردارهای خودش شریک کند و ناظر بداند تا شراکت حسین در باطن و عقیده نباشد انسان به هیچ‌وجه نمی‌تواند صدق داشته باشد. به امام صادق (علیه السلام) گفتند افراد دور و بر شما ظاهرالصلاح نیستند. امام فرمود اینها صدق در نیت دارند. امام بعد از اقامه نماز ظهر، خطاب به نمازگزاران خود فرمود به مقداری پول نیاز دارم. هر کس بهانه‌ای تراشید. یکی از کسانی که ظاهرالصلاح نبود رفت مقدار پولی آورد. امام می‌دانست که او توانایی پرداخت این مبلغ را نداشته. او فرش زیر پای همسر و فرزندش را فروخته و این پول را فراهم کرده بود. امام فرمود این صدق نیت است که در رفتار او تجلی کرد. نقطه مقابل صدق در نیت، کذب است. حالا کذب در نیت چطور است؟ چطور انسان متوجه این کذب در نیت یا به تعبیری ریا می‌شود؟ اینکه غیر از مسیر صداقت کسی بخواهد کاری را برای اهل بیت (علیهم السلام) انجام دهد، ریا محسوب می‌شود. البته بزرگان ما گفته‌اند ریا در گریه و عزاداری برای امام حسین (علیه السلام) هم قبول است ولی بقیه اعمال ظاهر قبول نیست. ربایی که برخی اوقات در احترام و تکریم به خادمان یا در رفتارهای اجتماعی داریم قبول نیست و کذب در نیت محسوب می‌شود. پس در حلقه وصل به اباعبدالله (علیه السلام) اولین نکته‌ای که باید لحاظ شود صدق است. نکته دوم در حلقه وصل به اباعبدالله در کتاب شریف «لهاوف» سید بن طاووس آورده شده. امام در عصر عاشورا وقتی خودش را تنها دید نگاهی به سمت چپ و راست خود کرد و فرمود: «ایا کسی هست مرا یاری دهد؟» مصداق این اتفاق در سوره یوسف وجود دارد که برادران حضرت یوسف (علیه السلام) پیراهن خونی او را برای حضرت یعقوب (علیه السلام) بردند. یعقوب که می‌دانست دروغ است، فرمود خداوند تبارک و تعالی یاری می‌کند. عبارت دیگری از امام حسین (علیه السلام) هست با این مضمون: «کسی هست مرا یاری کند؟» شرط معین بودن، ناصر بودن و مدافع حرم بودن چیست؟ روایت زیبایی از امام مجتبی (علیه السلام) داریم که فرموده: «هر کس محبت ما را در دل داشته باشد و با دست و زبانش ما را یاری کند در غرقه‌های بهشتی با ما خواهد بود و هر کس ما را در دل دوست داشته باشد و با زبانش یاری کند در بهشت یک درجه پایین‌تر از مقام جا دارد. هر کس ما را در دل دوست داشته باشد و با دست و زبانش به ما ظلم نکند جای او در بهشت خواهد بود». نکته قابل توجه این است که هر کسی هر کاری از دستش بریاید باید برای امام حسین (علیه السلام) انجام دهد. می‌تواند یک مشک آب بگیرد و به یک نفر بدهد. می‌داند که بالاترین صدقه آب دادن است. چقدر خوب است در ماه محرم آب دادن به عزاداران امام حسین را یاد بگیریم. کمک دیگر به اباعبدالله (علیه السلام) لباس مشکی پوشیدن، گریه کردن یا برپا کردن مجلس برای اهل بیت (علیهم السلام) است. در خانه‌تان پرچمی برای سیدالشهدا (علیه السلام) علم کنید. هر کسی این پرچم را می‌بیند یا حسین می‌گوید و به نام یاری‌کننده اهل بیت ثبت و ضبط می‌شود.

اباعبدالله الحسین (علیه السلام) جایگاه رفیعی در اتصال به خداوند تبارک و تعالی دارد. سفرهای را که آن حضرت در نظام عالم پهن کرده، هیچ نبی، پیغمبر و امامی پهن نکرده. طبق فرمایش امام صادق (علیه السلام) همه ما کشتی نجات هستیم. در حدیث دیگری می‌خوانیم: «کشتی امام حسین (علیه السلام) سرعت و وسعت بیشتری دارد». اباعبدالله به عنوان شهید دشت کربلا ناجی و امید بشریت است چراکه نه تنها مسلمانان و شیعیان بلکه مسیحیان، یهودیان و زرتشتیان به او معتقدند و توسلات ویژه‌ای به او دارند. شافعی‌ها در میان اهل سنت به امام حسین متوسل می‌شوند. در آداب وصل به اباعبدالله (علیه السلام) چند شرط باید لحاظ شود. شرط اول صداقت است. همان‌طور که خدا در قرآن می‌فرماید: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید تقوا پیشه کنید و با صادقین باشید». لذا صداقت مهم‌ترین عامل و رکن در وصل به معصومین (علیهم السلام) و نیل به سیدالشهداست چراکه این وصال، وصال حقیقی به رب‌العالمین است. یعنی اگر کسی به سیدالشهدا (علیه السلام) وصل شد قطعاً به خداوند تبارک و تعالی وصل می‌شود. نکته مهم صدق در نیت است؛ اینکه انسان‌ها صادقانه در اعتقادات باطنی خودشان با سیدالشهدا صداقت داشته باشند. این صداقت سه وجه دارد: صداقت در نیت، صداقت در رفتار و صداقت در کردار. صداقت در حوزه نیت به این معناست که انسان بداند اباعبدالله (علیه السلام) کارگزار اصلی است و شخصیتی غیر از او را عامل نداند. اگر انسان‌ها صادقانه اندیشه کنند، به این حقیقت پی می‌برند که توسل به اباعبدالله راهگشاست و همه چیز از او برمی‌آید. صداقت در نیت به این‌گونه است که انسان، امام حسین (علیه السلام) را

محرم ماه عبادت است

محمد مقصود علی، محقق و مدرس حوزه علمیه

مقدس‌ترین چیز در عالم دین خداست. این دین آنقدر شرافت دارد که در طول تاریخ همه انبیا و اولیا برای خدمت به دین کمر همت بسته‌اند. پیامبر (ص) فرمود هیچ پیامبری را به اندازه من آزار و اذیت نکردند. آن حضرت این مصائب را برای خدمت به دین تحمل کرد. امیرالمومنین (علیه السلام) مصائب طاقت‌فرسای بعد از حضرت ختمی مرتبت را برای حفظ دین تحمل کرد. وجود بی‌بدیل زهرای مرضیه (علیه السلام) مصائب جانگذا را برای حفظ دین تحمل کرد. وجود اقدس کریم اهل بیت امام حسن مجتبی (علیه السلام) مشقات دوران را برای استمرار دین تحمل کرد. سالار شهیدان مصائب لایوصف واقعه عاشورا را به خاطر حفظ دین تحمل کرد. بر همین اساس بنیانگذار انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی (رحمه الله) فرمودند محرم و صفر است که اسلام را زنده نگه‌داشته. مبتنی بر این رویکرد ماه محرم در سامانه معارف شیعی به مثابه ماه مبارک رمضان از جایگاه رفیعی برخوردار است. این بنیان مرسوم از همه مؤلفه‌ها از جمله عاطفه، شور و حزن بهره گرفته؛ تا جایی که حزن انسان در ماه محرم عبادت است. معصوم می‌فرماید: «فَسْ أَلْمُهِمُّومُ لَنَا لَظْلَمًا تَسْبِيحٌ وَ هَمٌّ لَنَا عِبَادَةٌ». کسی که در ماه محرم آه می‌کشد این آه عبادت است. این چه ماهی است؟! دین می‌خواهد ماه محرم را مثل ماه رمضان ماه عبادت قرار دهد. اگر کسی برای مظلومیت سالار شهیدان آه بکشد عبادت است. در ماه محرم اگر انسان غمگین شد، عبادت است. اهتمام ورزیدن به اینکه نام حسین بن علی (علیه السلام) را احیا کنند عبادت است. می‌توان گفت پس از واقعه عاشورا نماد عینی و تجلی ملموس آن در زندگی شیعیان همین عزاداری‌ها و سوگواری‌ها بوده و بدین جهت کارکردهای گوناگون فردی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی نیز داشته است. محرم، مناسک و آیین‌های رایج در آن در بلاد شیعی جهت تحکیم مبانی دینی و فرهنگ شیعی از چنان جایگاهی برخوردار است که فی‌نفسه عامل ترویج فرهنگ شیعی و عاملی مؤثر در تحکیم و تثبیت مؤلفه‌های مهم در رشد و بالندگی فرهنگ و مذهب تشیع و به تبع آن عاملی مهم در توسعه نظام فکری اسلام اصیل است. از این رو جا دارد خطباء، مادحین و همه مؤثرین در هیئت‌های مذهبی به این رسالت عظیم عنایت داشته باشند و براساس رسالت خود همه ارکان و مناسبات جلسات را طراحی و برنامه‌ریزی کنند. مؤسسين جلسات حتی در انتخاب نام جلسه به رسالت خویش عنایت داشته باشند، فارغ از انتخاب سخنران، مداح و سبک و سیاق برگزاری مجلس که دقت در حفظ این رسالت به مراتب خطیرتر می‌شود چراکه یکی از مباحث مرتبط با اقامه عزای سالار شهیدان مسئله آسیب‌شناسی عزاداری‌هاست. مبنای فلسفی و کلامی آسیب‌شناسی و ارزیابی سه چیز است: محدودیت دانش متولیان جلسات به صورت غالبی، غفلت و فراموشی و دخالت برخی از حمله‌ها و انگیزه‌ها در رفتار آدمی.

بازتاب‌های «چهارده» را در اینجا بخوانید. منتظر پیشنهادها و انتقاداتان هستیم.

حاج احمد چینی:

باید در چارچوب درست و اصولی حرکت کنید

رسانه باید کمک کند جامعه در هر عرصه‌ای به رشد و نمو برسد. در فضای مذهبی هم که «چهارده» و رسانه‌های مذهبی دیگر فعالیت می‌کنند باید همین رسالت را دنبال کنند. اخلاق اسلامی گمشده‌ای است که چندین سال است در جامعه دنبال آن می‌گردم و در هیئت‌های امروز این موضوع مغفول مانده. شما در هفته‌نامه‌تان می‌توانید این موضوع را با جدیت و تنوع رسانه‌ای که معمولاً برای موضوعات مختلف در نظر می‌گیرید دنبال کنید. باید کاری کنید که مردم بیشتر به رسانه اعتماد داشته باشند. چون شما گوش شنوای جامعه هستید فضای نقد را هم جدی بگیرید و طوری فرهنگسازی کنید که هیئت‌ها مخصوصاً برخی از مداحان روحیه پذیرش نقد را در خودشان نهاده‌اند.

به اهداف والای اسلامی برسیم.

* **ابراهیم عاطفی:** رسانه‌هایی مثل «چهارده» می‌توانند پل‌خوگی هجده‌پراکنی‌های اعتقادی دشمنان باشند. خواهش‌مندیم به این مسائل توجه ویژه‌ای داشته باشید و نگذارید مغفول بمانند.
* **عاشورا:** یکی از مشکلاتی که داریم این است که دشمن دست از سر هیئت‌های مذهبی برنمی‌دارد و به هر ترفندی دنبال آسیب رساندن به جامعه هیئتی‌هاست. یک روز طن بد به مداحان، یک روز هیئت‌داری و یک روز هم از درجه شایعه‌پراکنی نقاط دیگر را هدف قرار می‌دهد و اگر مراقب نباشیم به پیکره اجتماعات حسینی آسیب وارد می‌کند.

* **حسین ۲:** منابع غنی و معارف بلندی که در اختیار ماست این توانمندی را به ما داده که بتوانیم این فضایل را به اقصای نقاط جهان منتقل کنیم. «چهارده» رسانه‌ای است که راه خوبی را در پیش گرفته که علی‌رغم انتشار مکتوب به فضای مجازی هم می‌آید.
* **کاظم غفاری:** باید رسانه و تأثیرگذاری آن را جدی بگیریم. «چهارده» را قبول دارم چون سرعت کسانی می‌رود که در کار خودشان چه وعظ، چه مدح، چه شعر و چه هیئت‌داری بهترینند.
* **مجتبی:** پیشنهاد می‌کنم از ابزار رسانه برای مجاهدت در راه خدا و رضای او بهره ببریم تا بتوانیم

شما رسالت سنگینی برعهده دارید که ان‌شاءالله با برطرف کردن نقاط ضعف خودتان به موفقیت‌های بزرگی دست پیدا کنید.
* **کربلای ۱۱۰:** حرکت‌های رسانه‌ای شما خوب است اما نمی‌دانم چرا هنوز تصمیم نگرفته‌ایم نسبت به فضای نقد و چالش در جلوگیری از آسیب‌های هیئت‌های مذهبی ورود جدی داشته باشیم.
* **مولود ۲:** آنقدر که دشمنان برای بی‌دینی جوامع اسلامی سرمایه‌گذاری می‌کنند ما برای دینداری مردم خودمان کار نکرده‌ایم! امیدوارم به زودی با جسارت و شجاعت در بحث رسانه ورود کنیم و خبرهای خوبی از موفقیت شما را شاهد باشیم.

آیت الله سید یوسف طباطبائی نژاد، امام جمعه اصفهان در آیین افتتاحیه پانزدهمین اجلاس بین المللی تجلیل از پیر غلامان و خادمان حسینی گفت: «پیر غلامان و خادمان حسینی پیشکسوتان خدمتگزار به آستان مقدس اباعبدالله الحسین (علیه السلام) هستند. معصومین (علیهم السلام) از ما شیعیان نه نوکر می خواهند، نه غلام. آنها انسانیت می خواهند. پیشکسوتان خدمتگزار به آستان مقدس اباعبدالله باید برای خودشان جایگزین تربیت کنند چراکه بعد از آنها نیز پرونده ثواب برای این عزیزان بسته نخواهد شد».

پیر اکبر چرم

دهه اول محرم هیئت کجا برویم؟

با توجه به اینکه این روزها همه هیئت ها مراسم ویژه ای دارند در اینجا درباره زمان و مکان برخی از آنها اطلاع رسانی شده. شما هم می توانید زمان و مکان مراسم هیئت تان را برای ما به نشانی
Qudsonline14@gmail.com
ارسال کنید تا در همین صفحه چاپ شود.

مسجد حضرت امیر (علیه السلام)

سخنران: حجت الاسلام علوی تهرانی
مداح: حیدر خمسه
زیارت عاشورا: حسین ارضی
نشانی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان کارگر شمالی، مسجد حضرت امیر (علیه السلام)
زمان: ۹۶/۶/۳۰ الی ۹۶/۷/۹
ساعت: بعد از نماز مغرب و عشا

هیئت اینارگران نبی اکرم (ص)

سخنران: حجت الاسلام سید مهدی حائری زاده
مداحان: حسین هوشیار و داوود احمدی نژاد
نشانی: تهران، همت غرب، بعد از خروجی اشرافی اصفهانی، بلوار عدل، حسینیه شهدا
زمان: ۹۶/۶/۳۰ الی ۹۶/۷/۹
ساعت: ۲۰ الی ۲۳

مهدیه تهران

سخنران: حجت الاسلام علیرضا پناهیان
مداحان: حاج احمد شریانی، محمدرضا غلامرضا زاده و سید حمید کهریایی
نشانی: تهران، خیابان ولی عصر (عج)، چهارراه امیریه
زمان: ۹۶/۶/۳۱
ساعت: ۷ صبح

هیئت غریب مدینه

سخنران: حجت الاسلام سیدعلیرضا حسینی
مداحان: محمد نوروزی و جواد مقدم
نشانی: امیرکلا، بعد از امیر پانزواری، روبه روی کارخانه مازی نور
زمان: ۹۶/۶/۳۰ الی ۹۶/۷/۹
ساعت: ۲۱:۳۰

حسینیة حضرت ابوالفضل (علیه السلام)

سخنران: حاج محمد سراج
مداحان: حیدر خمسه و محمد خسروآبادی
نشانی: تهران، خیابان خاوران، شهرک مشیریه، ۳۰ متری صالحی، چهارراه اول، کوچه فروردین شرقی
زمان: ۹۶/۶/۳۰ الی ۹۶/۷/۹
ساعت: ۱۱:۳۰ تا ۱۴

هیئت فدائیان حسین (علیه السلام)

سخنرانان: آیت الله مهدوی و شیخ مهدی شریف
مداح: سیدرضا نریمانی
نشانی: اصفهان، خیابان همدانیان، مسجد محمدیه
زمان: ۹۶/۶/۳۰ الی ۹۶/۷/۹
ساعت: بعد از نماز مغرب و عشا

هیئت مکتب المهدی (عج)

سخنران: حجت الاسلام سید عبدالحمید شهاب
مداح: محمد کمیل
نشانی: تهران، خیابان انقلاب، تقاطع خیابان نامجو، مجتمع فرهنگی امام رضا (علیه السلام)
زمان: ۹۶/۶/۳۰ الی ۹۶/۷/۹
ساعت: ۲۲

شیرخوارگان حسینی

سخنران: حجت الاسلام حیدری کاشانی
مداحان: سیدمجید بنی فاطمه و مهدی رسولی
نشانی: تهران، مصلاهی امام خمینی (رحمتهما)
زمان: ۹۶/۶/۳۱
ساعت: ۹ صبح

هیئت حضرت فاطمه زهرا (علیه السلام)

سخنران: حجت الاسلام رجیبیان
مداحان: امیر و ایمان بلبلی
نشانی: مشهد، قاسم آباد، چهارراه جهاد، حجاب ۱۷، حسینیه حضرت فاطمه زهرا (علیه السلام)
زمان: ۹۶/۶/۳۰ الی ۹۶/۷/۹
ساعت: ۲۰:۳۰ الی ۲۲:۳۰

A portrait of a man with a long white beard and a white turban, looking slightly to the left. The portrait is set within a white rectangular frame, which is itself surrounded by a thick black border.

چاووشی خوانی
و عزاداری
به سبک کربلایی ها

A black and white portrait of a bearded man wearing a turban, framed by a thick black border. The man has a long, white beard and is looking directly at the camera. He is wearing a dark garment with a white collar. The background is a mottled, dark grey. The portrait is set within a white mat, which is further enclosed by a thick black frame.

آیت الله شیخ
عبدالکریم حائری
تشکیل دستجات
عزاداری ونوحه خوانی

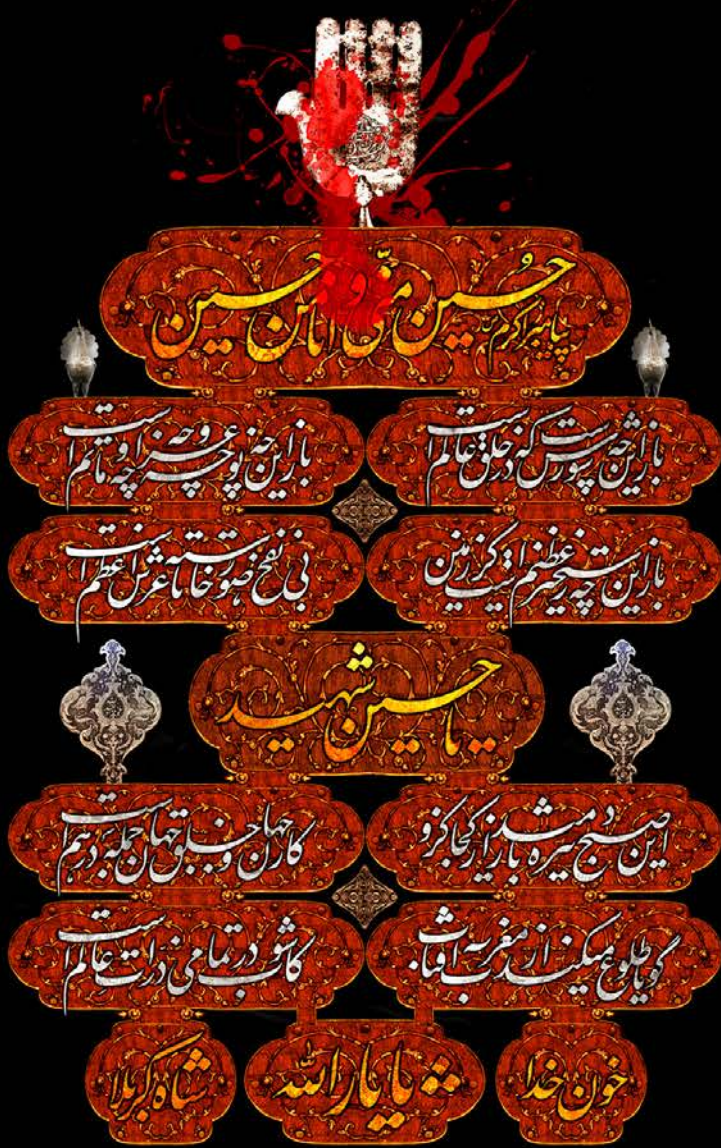
A black and white portrait of Ayatollah Khomeini, wearing a black turban and a white beard, framed by a thick black border.

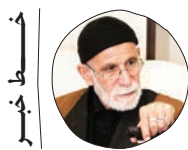
آیت الله
سید علی سیستانی
فقط روزه خوانی
و گریه

سیره علما و مراجع در برگزاری مراسم عزاداری
از ازل ایل و تبارم
همه عاشق بودند

سعید سعیدی

به قول شیخ جعفر شوشتری این ماجرا از پیش از خلقت آدم آغاز شده و قرار است تا روز رستاخیز و بعد از آن ادامه داشته باشد. عاشورا واقعه‌ای نیست که فراموش شود بلکه با زنده ماندن آن ضامن بقای آزادگی است چرا که از همان عصر روز دهم محرم سال ۶۱ هجری با همه ممنوعیت‌ها و خفایان تاریخی‌اش باز بیرق صاحب عزای آن برافراشته شده و از هر جریانی ایستاده‌تر مانده. اما سیره علما و بزرگان دین در عزاداری سیدالشهدا (علیه السلام) چگونه است و آنها چه توصیه‌هایی برای ما دارند؟

حاج غلامرضا سازگار با اشاره به اینکه آفت عرصه مداحی از سه راه بی‌تقوایی، بی‌سوادی و بی‌استادی وارد می‌شود، گفت: «اگر این سه راه توسط مداحان بسته نشوند آنگاه آفت و ناهنجاری وارد این عرصه می‌شود. تقوا و روحیه خداترسی بین مداحان مانع از روضه‌خوانی بی‌پایه و اساس می‌شود. زیرا آنها خدا را ناظر بر گفتار خود می‌بینند و هیچ‌گاه به بهانه ایجاد شور و پررونق کردن مراسم خود خرافات را وارد روضه‌خوانی نمی‌کنند. ورود خرافه به روضه و مداحی مایه گناه و تباهی اعمال است.»

آیت الله جوادی آملی:

* باید حواسمان جمع باشد. جریان حسین بن علی، جریان محرم، تاسوعا، عاشورا، عزاداری‌ها و بخش‌های سنتی آن سر جایش محفوظ است. سخنرانان و مداحان ما باید عظمت و جلال و شکوه حسین بن علی (علیه السلام) را نشان دهند.

* مداحان کاری را که از عظمت اهل بیت (علیهم‌السلام) کم کند انجام ندهند. این سفارش حسین بن علی (علیه السلام) است. بگذارید کربلا با جلال و شکوه شناخته شود. حرف‌هایی را که از جلال کربلا، جمال کربلا، عظمت کربلا، استقلال کربلا، حریت و آزادخواهی کربلا کم کنند نزنید.

* حسین بن علی (علیه السلام) در روز عاشورا به اهل بیت خود فرمود: «در این سفر کاری کنید که عظمت و حیثیت شما محفوظ باشد». لذا مداحان و ذاکران نباید روش و کاری را که از جلال و شکوه اهل بیت بکاهد انجام دهند و بی‌سند حرف بزنند.

آیت الله مکارم شیرازی:

* لازم است جنبه‌های مثبت مداحی را تقویت و ابعاد منفی آن را حذف کنیم تا به مداحی مورد رضایت امام زمان (علیه السلام) برسیم. توجه به محتوای صحیح مداحی‌ها امری ضروری است و برای تحقق مداحی سالم باید به منابع صحیح مراجعه کرد.

* باید از اشعار هماهنگ با کتاب‌های معتبر و مقاتل اصیل بهره جست. شایسته نیست از شعرهای غیرصحیح یا ضعیف و حتی آن دسته از اشعار که وهن امام حسین (علیه السلام) است استفاده کرد.

* بر همگان لازم است شکوه امام حسین (علیه السلام) را در اشعار و مداحی‌ها جلوه‌گر سازند و شاعرانی هم که به سرودن اشعار می‌پردازند باید به تاریخ عاشورا و صدر اسلام مسلط باشند.

* مداحان الگوی جامع‌اند. بنابراین هرگونه رفتار آنها زیر ذربین قرار دارد و بر همین اساس، رعایت همه موارد صحیح از سوی آنها ضروری است.

هشت ساعت مطالعه می‌کرد. استفاده از یادداشت‌های روزانه و برگرفته از مفاهیم و آموزه‌های دینی توسط مبلغین اقدامی شایسته برای غنای محتوایی سخنرانی‌ها خواهد بود.

* مبلغین باید خشیت الهی داشته باشند. خشیت با ترس فرق دارد. زیرا خشیت موجب تأثیرگذاری بر روح و روان انسان‌ها می‌شود.

* مبلغ نباید با مخاطب خشن سخن بگوید. باید به گونه‌ای سخن بگوید که پامبری او را یک پدر دلسوز برای نجات دادن بداند. اگر پرخاشگر باشیم، منبر ما چندان اثر نمی‌کند و فرد با عقده از پای منبر می‌رود.

آیت الله سبحانی

* لازم است منابر حسینی در ماه محرم قرآنی باشند و پیام‌های این کتاب آسمانی در منابر گفته شوند. وقتی این چنین شد آنگاه شاهد تحولی شگرف در مخاطبان خواهیم بود. وگرنه اگر فقط بر احساسات گذرا تأکید شود تحولی را نخواهیم دید.

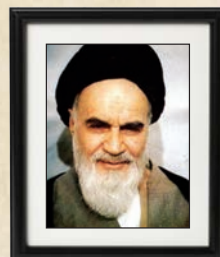
* مرحوم فلسفی برای یک منبر

آیت الله بروجردی

وقف برای عزاداری سیدالشهدا (علیه السلام)

آیت الله بروجردی از علمای بزرگی بود که مراسم عزاداری در خانه‌اش بسیار معروف است. خانه او هنوز پس از سال‌ها بوی آرامش و بهشت می‌دهد؛ خانه‌ای در بروجرد با قدمتی طولانی که علاوه بر معماری خاص، دارای فضایی معنوی است. آیت الله بروجردی سال‌های سال در آن خانه زندگی می‌کرد و هر سال در مناسبت‌های مختلف به ویژه ایام محرم و صفر میزبان عزاداران امام حسین (علیه السلام) می‌شد. او این بیت تاریخی را برای ایام عزاداری محرم آماده می‌کرد و پس از رحلت نیز آن را وقف برگزاری مراسم عزاداری سالار شهیدان کرد. اگر بخواهیم راجع به قدمت عزاداری در بیت آیت الله بروجردی بگوییم، باید بگوییم بیش از یک قرن است این خانه میزبان عزاداران حسینی است و هر سال باشکوه بیشتری نسبت به سال گذشته برگزار می‌شود. سیره و سبک آیت الله بروجردی در ایام محرم همانند سایر بزرگان و علما برگزاری خالصانه مراسم عزاداری برای امام حسین (علیه السلام) بود. تعریف می‌کنند زمانی چشم آیت الله بروجردی ضعیف شده بود و از عینک استفاده می‌کرد تا اینکه یک سال در برگزاری مراسم عزاداری محرم و در روز عاشورا، مقداری از گلی را که بر سر شانه یکی از عزاداران حسینی قرار داشت با انگشت برداشت و به پشت چشم‌های خود مالید. چشم‌های آیت الله بروجردی (علیه السلام) به برکت این گل عزاداری امام حسین (علیه السلام) شفا یافت و بعد از آن سال‌ها بدون عینک مطالعه می‌کرد.

امام خمینی (علیه السلام)

زیارت عاشورا و روضه‌خوانان سنتی

خاطرات و سیره عزاداری امام خمینی (علیه السلام) بیشتر برمی‌گردد به زمانی که در عراق سکونت داشتند. ایشان حسینی بودند و در ایام محرم که به کربلا مشرف می‌شدند هر روز در حرم سیدالشهدا (علیه السلام) زیارت عاشورا را با صد سلام و صد لعن می‌خواندند. همیشه تا هفتم محرم در نجف بودند و پس از آن به کربلا مشرف می‌شدند و تا سیزدهم محرم در کربلا می‌ماندند. در روزهای تاسوعا و عاشورا برای امام حسین (علیه السلام) مجلس عزاداری برپا می‌کردند و در این مجلس روضه خوانده می‌شد و از ابتدا تا انتها در مجلس حضور داشتند. امام خودشان را به برگزاری مراسم تحت هر شرایطی مقید کرده بودند و از روضه‌خوانان سنتی دعوت می‌کردند. پس از اینکه به ایران آمدند نیز خواندن زیارت عاشورا و برگزاری مراسم عزاداری را در منزل خودشان ادامه دادند. درواقع یکی از اصول مهم امام در ایام محرم خواندن زیارت عاشورا بود.

آیت الله محمد تقی بهجت

گریه با معرفت

آیت الله بهجت یکی از چهره‌های شاخص و بارزی بود که کار و عملش در زمینه‌های مختلف نشانی از حکمت و فلسفه داشت. او قطعاً جزء علمایی است که سبک و سیره یا توصیه خاصی برای برگزاری عزاداری در ماه محرم داشت. درواقع آیت الله بهجت تأکید داشت عزاداری برای سیدالشهدا (علیه السلام) از جنبه احساسی درآید و صبغه معرفتی به خود بگیرد. یکی از تذکراتی که برای عزاداری سالار شهیدان داشت، گریه کردن با علم و درک برای آن حضرت بود. حتی در جایی گفته بود: «این حرف چیست که می‌گویند گریه چیست؟ گریه رابطه انسان با آن طرف عالم است. گریه واسطه و رابطه است. وقتی می‌خواهید وارد حرمی شوید و پا به حریمی بگذارید، کسب اجازه می‌کنید و اذن دخول می‌گیرید. روایت است اگر برای اذن دخول زیارت امام حسین (علیه السلام) اشک بر چشمانت جاری شده، بدان اجازه داده شده. اگر اشکی آمده علامت این است که به تو اذن داده‌اند. باید دید چه معرفتی این اشک را به وجود آورده مهم این است که علمای که این کلید را زده چه بوده». به عبارتی می‌توان این‌گونه بیان کرد که یکی از سبک‌های آیت الله بهجت برای عزاداری سالار شهیدان، گریه کردن با معنا و مفهوم برای مصیبت‌های آن حضرت بود. در جایی گفته بود: «گریه بر سیدالشهدا (علیه السلام) از همه مستحبات بالاتر است. حتی از نماز شب چون نماز شب حالتی جسمی دارد ولی گریه بر سیدالشهدا (علیه السلام) رقت روحی است و عاملی آن را درون انسان به وجود آورده. از نهان قلب کلید خورده و این خیلی ارزشمند است.»

آیت الله حسین مظاهری

عزاداری نه تفرقه افکنی

آیت الله مظاهری، رئیس حوزه علمیه اصفهان از جمله علمایی است که دیدگاه‌های خاص خود را در برگزاری مراسم عزاداری در ایام محرم دارد. از مهم‌ترین دیدگاه‌های او این است که گویند بر طبل اختلافات مذهبی و تفرقه‌افکنی و تحریک حساسیت‌های فرقه‌ای، طایفه‌ای و گروهی نه در شأن مجالس عزاداری امام حسین (علیه السلام) است. نه مورد رضایت آن حضرت و نه با فلسفه قیام و نهضت عاشورا سازگار است. سبک و سیره این عالم بزرگ، سینه‌زنی پرشور و به دور از هر گونه حواشی، نوحه و مداحی پرمغز و پرمعنا و مرثیه‌خوانی‌های جهت‌دار است. یکی از نکاتی که آیت الله مظاهری در عزاداری سالار شهیدان به آن تأکید دارد، مقابله با بدعت‌ها، خرافات و آسیب‌زدایی از عزاداری‌ها و مداحی‌هاست. زیرا این خرافات هم موجب بدآموزی برای مخاطبان به خصوص نسل جوان می‌شود و هم چهره تابناک دین را در نظر ناظران زشت و پریعیب جلوه می‌دهد. آیت الله مظاهری بر این اعتقاد است که سالار شهیدان مظهر اخلاق و ادب و حکمت بود و نباید هیچ‌گاه در تریبون و نهاد عزاداری او کمترین امر خلاف اخلاق و ادب راه پیدا کند. از این رو می‌توان یکی از شاخصه‌های سیره او را رعایت ادب در عزاداری دانست. از دیدگاه او وعظ، خطابه، مداحی و مرثیه‌سرایی همه و همه به منظور تحکیم و تثبیت پیام‌های نهضت عاشورا و انتقال تعالیم حیات‌بخش و انسان‌ساز به نسل‌ها و ادوار بعدی است و از آنجا که جریان عزاداری حسین بن علی به مثابه یک رسانه پرنفوذ تأثیرات گسترده و عمیقی را بر شخصیت مخاطبان می‌گذارد بنابراین باید به منظور ایفای این رسالت بزرگ از این جایگاه رسانه‌ای برتر، بهترین بهره‌برداری صورت پذیرد.

همایش شیرخوارگان حسینی ۳۱ شهریورماه در اولین جمعه ماه محرم با همکاری نهادهای مختلف در شبستان مصلی برگزار می شود. در مراسم امسال مادران صبح اولین جمعه محرم همراه کودکان شیرخوار خود به مصلی می آیند و بعد از تلاوت قرآن و سخنرانی به عزاداری برای شهید شش ماهه کربلا می پردازند. مراسم شیرخوارگان حسینی برای دهمین سال متوالی در مصلای امام خمینی (ره) با تدارک برنامه های جانبی متفاوتی که روزهای آینده اعلام می شود برپا خواهد شد.

اصلا چرا پیشوا!

یکی از مسائلی که این روزها به نوعی به چالش قبل از محرم تبدیل شده این است که برخی می گویند پیشوا برای محرم چه معنی دارد! مهدی آصفی در این خصوص می گوید: «می دانید که اگر فرزندی بخواهد به مدرسه برود حتما نیاز به یک دوره پیش دبستانی و حضور در مهد کودک دارد. چرا برای عرصه بزرگی مثل محرم که حضرت امام (ره) در مورد آن فرمودند محرم و صفر است که اسلام را زنده نگه داشته، برخی دقت ندارند که باید همچون دسته های کودکان و نوجوان راه بیفتند و همه را خبردار کنند که ایام عزاداری آل الله فرا رسیده. ما برای ایام شادی روزشمار داریم. نباید برای ورود به ایامی که سرنوشت اسلام را تعیین کرده ایام کوتاهی را برای آمادگی در نظر بگیریم. این کار اصلا بدعت نیست بلکه کار نویی است که نسل امروز آن را ابداع کرده.

آسیب شناسی یا قوت شناسی؟

در همه عرصه ها انتقاد و پیشنهاد وجود دارد. برگزاری مراسم محرم نیز از این قاعده مستثنی نیست. برخی نام آن را آسیب شناسی گذاشته اند و برخی قوت شناسی. عمده دلیل انتقادات هم برمی گردد به کم رنگ شدن اخلاص. آصفی می گوید: «در سال های نخست انقلاب عزاداری ها با اخلاص بیشتری انجام می شدند. مداحان در گذشته بیشتر برای عرض ارادت به اهل بیت (علیهم السلام) نغمه سرایی می کردند و آنقدر مشغولیت های رسانه ای و مادی نداشتند اما این روزها برخی مداحی ها حالت تشریفاتی پیدا کرده تا پرداختن به موضوعات معنوی و الهی. در صورتی که دو شغل است که باید جنبه الهی خودشان را از دست ندهند تا قداست و ارزش هایشان کم رنگ نشود: یکی روحانیت و دیگری پزشکی است. ستایشگری هم از این مقوله مستثنی نیست. اگر آن روزها مداحان ما پاکت نمی گرفتند، مکدر نمی شدند. چون اعتقاد داشتند این خاندان به کسی بدهکار نمی شوند و خودشان اجر این کار را می دهند. ای کاش برخی از مداحان ما به این باور برسند و باعث شوند جریان هیئت ها بیشتر از حاشیه به متن برسد».

باید محرم را مغتنم بشماریم

بزرگی می گفت مداحی ۱۰۰ چشمه دارد که یکی از آنها خواندن است. ۹۹ چشمه دیگر به کیفیت ظاهری، نشستن، ایستادن، ارتباط با مردم، سبک زندگی و ویژگی های دیگر برمی گردد. مهدی آصفی علاوه بر توصیف این ویژگی ها نسبت به عدم رعایت نسل امروزی های عرصه ستایشگری گلایه می کند و با اشاره به اینکه هرچه مردم احترام می گذارند به خاطر امام حسین (علیه السلام) است، می گوید: «محرم فرصت خوبی برای جامعه هیئت ها خصوصا مداحان به وجود می آورد. چون مردم به خوبی از این روزها استقبال می کنند. باید از این اقبال مردم به نحو شایسته ای بهره ببریم. مداحان نباید فکر کنند احترامی که مردم به آنها می گذارند تنها مربوط به خودشان است. اگر بدانیم هرچه داریم و نداریم از سیدالشهداست شاید برخی آسیب ها از بین برود. البته برخی از مداحان ما توانسته اند با ستایشگری درست، زیبا و عالمانه جوانان را جذب کنند. چقدر خوب است این عرصه را گسترش بدهیم. یکی از نکاتی که باعث می شود حضور پرشور جوانان منحصر به چند مجلس شود این است که مطالب به روز، شعرها غنی و پامحتوا و مداحی های زیبا و دلنشین نیستند».

نخل گردانی در استان یزد

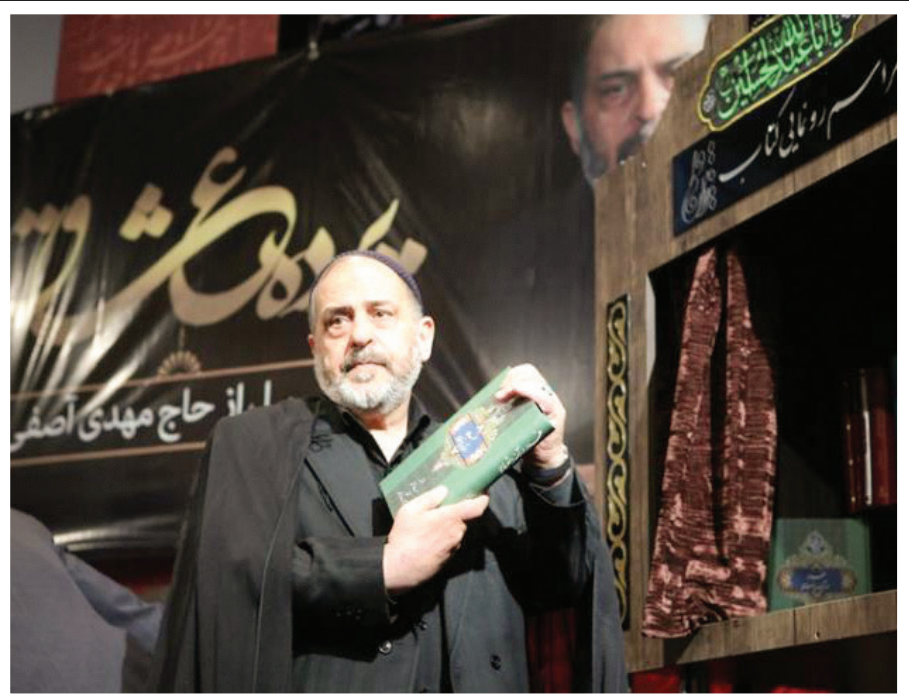
آیین نخل گردانی هر سال در شهرستان های استان یزد مانند میبد، اردکان، تفت و روستاها و آبادی های اطراف باشکوه تر از سال قبل برگزار می شود. نخل های امیرچخماق و تفت دو نخل کهنسال با حدود ۴۰۰ سال قدمتند. یزدی ها دو یا سه روز قبل از آغاز ماه محرم آیین پرسه زنی

مهدی آصفی معتقد است محرم فرصت خوبی برای جذب جوانان و کاهش آسیب های اجتماعی است

پیراهن سیاه توجوشن کبیر ماست

مجتبی بزرگر

سال ها قبل از اینکه به مسلخ ورود نبی مکرم اسلام (ص) درباره اش فرمود: «برای شهادت حسین حرارت و گرمایی در دل های مؤمنین است که هرگز سرد و خاموش نمی شود». مهر و محبتی که مثل بذری در زمین دل ما پاشیده شده تا به بار بنشیند. علما معتقدند برنامه ها و جلسات عزاداری امام حسین (علیه السلام) جلوه ای از همین رشته محبت بین خاندان پیامبر اکرم (ص) و مؤمنین است که باید برگزار شود اما درباره چند و چون برپایی این مراسم تأکید بسیاری شده تا خدای نکرده انحراف و بدعتی در آن به وجود نیاید. در روزهای نخست عزاداری سیدالشهدا (علیه السلام) با مهدی آصفی از پیشکسوتان عرصه ستایشگری درباره آیین ها و مناسک گذشتگان و نوع هیئت داری های قدیمی ها به گفت و گو نشستیم.

محمدعلی مجاهدی در اختتامیه جشنواره شعر آیینی «گوهری از مخزن سرّ الهی» گفت: «شاعر آیینی باید با تأثیر گرفتن از آموزه‌های رسول اکرم و اهل بیت (علیهم‌السلام) و با استفاده از رهنمودهای این بزرگواران به وظیفه خود عمل کند. پیامبر گرامی اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) وقتی مبعوث شد فرهنگ جاهلی بزرگ‌ترین افتخاراتش خلاصه می‌شد به هفت قصیده بسیار پخته عربی که آنها را از پرده کعبه آویزان می‌کردند و از شعرای عرب می‌خواستند اگر می‌توانند شعرهایی بهتر از آنها بسازند. آن حضرت به اصحاب خود می‌فرمود باید در این میدان فعال باشید. چه چیزی مانع می‌شود از کسانی که با شمشیرهای خود که دین را کمک کردند با زبان خود هم دین خدا را کمک کنند».

سوگواری در حرم رضوی

مشهدالرضا در ماه محرم بوی غربت می‌دهد. در عاشورای حسینی دستجات و هیئت‌های مذهبی و ارادتمندان خاندان اهل بیت (علیهم‌السلام) بارساندن خود به حرم رضوی، مراسم عزاداری را در جوار بارگاه نواده سالار شهیدان برپا می‌کنند. مراسم خطبه‌خوانی در صحن ملکوتی حرم مطهر امام رضا (علیه‌السلام) و شام غریبان در حرم رضوی و ورود دستجات عزاداری به حرم در ماه محرم از آیین‌های مردم خراسان رضوی در ماه محرم است. در شب شهادت اباعبدالله الحسین (علیه‌السلام) خدمه آستان قدس اعم از خادم، کفشدار، دریان، نگهبان و فراش با در دست داشتن شمعی روشن و نظمی خاص به صورت گروهی برای سوگواری و عرض تسلیت به محضر ولی نعمت‌شان به سمت حرم مطهر به راه می‌افتند و مردم و زائران ماتم‌زده که از ساعتی قبل مشتاقانه در دو طرف خیابان برای دیدن هیئت نوکران امام رضا (علیه‌السلام) اجتماع کرده‌اند با آنها همدردی می‌کنند. «شله» یکی از غذاهای سنتی و منحصر به فرد مشهدی‌هاست که طبع آن با روش‌های ویژه و بیشتر در مراسم سوگواری محرم انجام می‌شود. شله مشهدی با آداب و رسوم خاص معنوی طیب و در فضایی ملکوتی میان عزاداران امام حسین (علیه‌السلام) توزیع می‌شود.

به همان روستا به اجرا درمی‌آید. در این آیین، طشت آب نماد آب رودخانه فرات است و عزاداران با دست زدن به طشت، بیعت خود با سالار شهیدان را تجدید می‌کنند. در اعتقاد دینی شهروندان اردبیلی، طشت‌گذاری نماد تجدید پیمان با شهدای کربلاست و از تقدس خاصی برخوردار است. دلیل توجه ویژه مردم اردبیل به موضوع آب در عزاداری‌های کربلا، آمیختگی فرهنگی و عقیدتی آن با دین مبین اسلام و برجسته کردن مهم‌ترین نمادهای واقعه کربلاست.

چهل منبرون در کرمان

برگزاری مراسم چهل منبرون یکی از زیباترین و قدیمی‌ترین رسوم کرمانی‌هاست که در شب‌های تاسوعا و عاشورا برگزار می‌شود. در این مراسم شیفتگان خامس آل عبا با در دست داشتن شمع و معمولاً با پاهای برهنه به ۴۰ مجلس عزاداری، حسینی یا مسجد سر می‌زنند و در هر یک از این مکان‌ها شمعی روشن می‌کنند. همچنین در برخی از مناطق استان کرمان در روز سیزدهم ماه محرم مراسم «برسه امام» اجرا می‌شود و گروهی به نام بنی‌اسد که صورت‌های خود را می‌پوشانند و بیل و کلنگ در دست دارند، مراسم نمادین خاکسپاری شهدای کربلا را اجرا می‌کنند. در بیشتر شهرها و روستاهای استان کرمان مرسوم است که از اول تا هفتم ماه محرم «عاشوری» که یک نوع آش بلغور است همچنین شله‌زرد در میان همسایگان و دیگر اهالی توزیع می‌کنند.

علم‌بندی تالشی‌ها

تالشی‌های استان گیلان در شب اول محرم مراسم علم‌بندی برگزار می‌کنند. مردان داخل صحن و برای مسجد می‌نشینند و به بستن پارچه‌های رنگارنگ حول چوبی بلند می‌پردازند و پنجه علم را که معمولاً از جنس برنج و به رنگ طلایی است بر نوک آن چوب می‌بندند. علم که آماده می‌شود، با صلوات بر محمد و ذکر یا حسین و با احترام تمام علم‌ها را در محراب مسجد و در کنار و دو سمت منبر قرار می‌دهند. شب‌ها که هیئت زنجیرزنی و سینه‌زنی جوانان مسجد به عزاداری می‌پردازند دو نفر دو علم را برمی‌دارند و جلودار هیئت می‌شوند و تا پاسی از شب با دور زدن در میدان و حیاط مسجد و حول بقعه امامزاده شفیع (علیه‌السلام) به مرثیه‌خوانی و سینه‌زنی می‌پردازند. در تالش و به ویژه در روستای امامزاده شفیع و مناطق اطراف مراسم «زار زار» و شام غریبان برگزار می‌شود. «زار زار» معمولاً پامداد روز عاشورا و زمانی که هنوز خورشید طلوع نکرده انجام می‌گیرد. همچنین در سیزدهم محرم مراسم «علم‌واچینی» برگزار می‌شود. در این مراسم پارچه‌های علم‌ها یکی یکی باز و به شکل زیبایی تا می‌شوند و بعضاً با عطر و گلاب معطر شده و در بقچه‌هایی برای سال دیگر بسته‌بندی و بایگانی می‌شوند. هنگامی که هیئت به عزاداری می‌پردازد، مردم نذورات فراوانی لایه‌لای پارچه‌های علم می‌بندند که برای عمران و آبادانی مسجد و بقعه هزینه می‌شود.

آیین کرنازی در مازندران

آیین کرنازی از آداب و رسوم بومی منطقه غرب مازندران است که سال‌هاست نسل به نسل منتقل شده. کرنازی ویژه عزای امام حسین (علیه‌السلام) است و در مناطقی مانند آخوندمحله، نارنجین، تالش‌محله، فتوک و سادات‌محله شهرستان رامسر و مازندران و برخی مناطق استان گیلان سابقه‌ای چند قرن دارد. این آیین با آغاز ماه محرم شروع می‌شود و در واقع نوعی وسیله برای اعلام برپایی سینه‌زنی و نوحه‌خوانی برای گرامیداشت شهدای کربلاست و مردم با شنیدن طنین ناله کرنا در مجلس عزای حضور می‌یابند. اگرچه امروز در این مناطق کرنازی شور و حال گذشته را ندارد اما عاشقانی هستند که این رسم برجا مانده از نیاکان خود را هنوز در ماه محرم انجام می‌دهند.

(پیرامون چیزی گشتن) را اجرا می‌کنند. در این مراسم هیئت‌های عزاداری از یک حسینه به حسینه دیگر می‌روند و اهالی آن حسینه را از آمدن ماه محرم خبردار می‌کنند و در میانه راه که عزاداران به حسینه‌های دیگر می‌روند، مردم نذورات خود را به آنها می‌دهند. آیین چاووش‌خوانی از دیگر آیین‌های یزدی‌ها در ماه محرم است. این آیین به مناسبت‌های دیگر مانند رمضان برگزار می‌شود اما آیین پرسه‌زنی با وسعتی بیشتر در محرم برگزار می‌شود. در این آیین، چاووش‌خوان بالای بلندی می‌رود و با خواندن اشعاری در رثای امام حسین (علیه‌السلام) مردم را از آمدن ماه محرم آگاه می‌کند.

عزاداری کاشانی‌ها

مردم کاشان برای برگزاری مراسم مربوط به ماه محرم و به خصوص عاشورا و تاسوعا علاوه بر مراسم کلی یک‌سری آیین‌های بومی را اجرا می‌کنند. سالیان سال است که کاشانی‌ها در ظهر عاشورا و همزمان با اوج گرفتن مراسم عزاداری تنه نخل بلند می‌کنند. این نخل که به نوعی به خیمه و جهاز شتر امام اشاره دارد، روی سر و دست مردان کاشانی قرار می‌گیرد و گرد یک محوطه به گردش درمی‌آید. مردم کاشان بلند کردن این خیمه را از واجبات مراسم عاشورا می‌دانند و براساس یک نقل قول قدیمی در سالی که رضاخان برپایی نکایا و هیئت‌های مذهبی را ممنوع کرده بود، این نخل در ظهر عاشورا خود به خود سه پله از محل استقرارش پایین آمد. در روز تاسوعای حسینی مردم کاشان نانی به نام «نان عباسعلی» را در زیر نخل به عنوان نذری پخش می‌کنند. این نان شیرمال ساده است و عموماً نذر سلامت بچه‌ها می‌شود.

آیین‌های عزاداری در سمنان

اجرای تعزیه، تشکیل هیئت‌های عزاداری، سینه‌زنی و زنجیرزنی، حرکت شترها با کجراه به عنوان نمادی از کاروان کربلا و اسرار نخل گردانی، اطعام و نذری دادن به ویژه در شب‌های تاسوعا و عاشورا و شام غریبان از جمله سنت‌هایی است که هر سال در ماه محرم در استان سمنان برگزار می‌شود. تعزیه یکی از این سنت‌هاست که طرفداران زیادی دارد. عزاداران سمنانی تعزیه را نوعی هنرنمایی برای تثبیت و تجلی نهضت حسینی و قیام عاشورا می‌دانند و معتقدند زیبایی نهضت کربلا در تعزیه ناب و اصیل متجلی می‌شود. مراسم نخل گردانی در شاهرود، مراسم طوق گردانی در روستای علاء سمنان و مراسم شام غریبان از دیگر سنت‌های عزاداری مردم استان سمنان است. یکی از آیین‌های ویژه و سنت‌های محلی در دامغان که قدمتی ۱۲۰ ساله دارد، مراسم سنگ‌زنی است که در آن عزاداران با در دست داشتن دو تکه چوب صیقل داده شده، در عزای سالار شهیدان به سنگ‌زنی و عزاداری می‌پردازند. آیین سنتی علم گردش در روستای طزره دامغان از آیین‌های باسابقه‌ای است که هر ساله در این روستا برگزار می‌شود. این آیین که سابقه‌ای ۵۰۰ ساله دارد، از پنجم محرم به یاد شهادت علمدار کربلا قمر بنی‌هاشم (علیه‌السلام) در این روستا آغاز می‌شود و تا روز عاشورا ادامه دارد.

آیین طشت‌گذاری در اردبیل

آیین طشت‌گذاری از آیین‌های عزاداری و تعزیه منسوب به منطقه اردبیل با قدمتی ۶۰۰ ساله است و از سه روز مانده به آغاز محرم در بیش از ۴۱ مسجد و حسینه این شهر برگزار می‌شود. اجرای این مراسم در روز اول محرم در مسجد جامع شهر اردبیل، در روز دوم در مساجد اصلی محلات شش‌گانه و مسجد بزرگ استان و در روز سوم محرم در مساجد محلات، حسینه‌ها و منازل انجام می‌گیرد. مراسم طشت‌گذاری در تمامی روستاهای استان با ترتیب زمانی و مکانی برگزار می‌شود و حتی با آداب و رسوم مخصوص منسوب

سید محمد قاسمیان، تهیه کننده تلویزیون از پخش برنامه ی ۳۰ قسمتی «عطر محرم» در شبکه های تلویزیونی خبر داد. «عطر محرم» قرار است از اول ماه محرم از آنتن شبکه قرآن و دیگر شبکه های سیما پخش شود. در این برنامه آیاتی از قرآن که سالار شهیدان آنها را قبل از شهادت تلاوت کرده به صورت فraz خوانی توسط قاریان برجسته کشور ضبط و تصویر سازی می شوند.

همسایه داری در هیئت ها

این روزها کوچه پس کوچه های محله ها بوی محرم می دهند و تمام شهر پر شده از تکیه ها و نشانه هایی از محرم و عزاداری. دیوارها با بیرق های سالار شهیدان امام حسین (علیه السلام) پوشیده شده اند و نوای عزاداری همه جا شنیده می شود اما نکته ای که در این میان اهمیت دارد رعایت حقوق همسایگان هیئت هاست. در ایام محرم به جز روزهای تاسوعا و عاشورا باید دقت شود که زمان عزاداری را طوری برنامه ریزی کنیم تا مزاحم همسایه ها نشویم چرا که ممکن است در خانه ای بیمار یا سالمندی باشد یا همسایه ای بخواهد صبح زود در محل کار خود حاضر شود. البته برای این کار، بزرگان و ریش سفیدان هیئت باید زمانی را مقرر کنند و از بچه هیئتی ها بخواهند با حضور به موقع تا دیروقت در هیئت نمانند تا باعث سلب آسایش همسایه های مجاور هیئت شوند. یا اگر زمان عزاداری شان طولانی تر شد، میکروفن ها را قطع کنند و از مداح بخواهند به صدای خود اکتفا کند و بچه هیئتی ها هم مداح را همراهی کرده و از نواختن طبل و دوهل اجتناب کنند. نکته دیگر مربوط به زمان بعد از مراسم عزاداری است. بچه هیئتی ها دقت داشته باشند که پس از خروج از هیئت، از اجتماع مقابل هیئت و با صدای بلند صحبت کردن با دوستان پرهیز کنند.

مناجات نامه

* خدا یا! فتنه فزونی گرفته، بلا بزرگ شده و آزمایش شدت یافته است. خدا یا! اسرار هویدا شده، رازها برملا شده و پرده ها افتاده است.

* خدا یا! زمین تنگی می کند و آسمان خودداری. خدا یا! در این حال و روز، شکایت جز به توبه کجا می توان برد؟ جز بر زانوی تو سر بر کجا می توان نهاد؟ جز به ربسمان توبه کجا می توان آویخت؟ جز در پناه تو کجا می توان سکنی گزید و جز بر تو بر که می توان تکیه کرد؟

* خدا یا! در سختی و آسانی تکیه گاه جز تو کیست و جز سایه سار مهر تو پناهگاه کجاست؟ خدا یا! تو را به حق عزیزانت سوگند باران گشایش را بر ما ببار و از آستان فرجت نسیمی بر دل های خسته جاری کن.

* خدا یا! طاقتم تمام شده، شکیم سر آمده و کارد به استخوان صیوری رسیده است.

سید مهدی شجاعی

چهارده + ضمیمه هفتگی روزنامه قدس

ویژه هیئت ها و محافل مذهبی
مدیر مسئول: ایمان شمسایی

دبیر و ویژه نامه: رضا صیادی دبیر تحریریه: زکیه سعیدی

طراح ناماوه: محمد صدیقی

با همکاری مؤسسه فرهنگی هنری عقیق www.aghigh.ir

www.qudsonline.ir

داریم با «حسین حسین» پیر می شویم...

یکی از سنت های زیبای هیئت های قدیمی گرفتن عکس یادگاری با کتیبه و پرچم هیئت بوده که در این سال ها فراموش شده است. پیشنهاد می کنیم دست به کار شوید و پس از پایان مجلس تان یک عکس یادگاری دسته جمعی بگیرید و برای «چهارده» ایمیل کنید تا در همین صفحه منتشر شود.

qudsonline14@gmail.com

[هیئت حضرت علی اکبر (علیه السلام)، قم، شب دوازدهم محرم ۱۴۳۸]

کتاب

تأملی در نهضت عاشورا

رسول جعفریان از پرکارترین نویسندگان حوزه تاریخ اسلام است که با تألیف کتاب های متعدد با اسلوب جدید در زمینه تاریخ اسلام توانسته جایگاه ویژه ای را در میان متخصصین این علم کسب کند. او در کتاب «تأملی در نهضت عاشورا» دنبال ارائه گزارشی مستند از واقعه عاشورا و اربعین حسینی و بررسی حکمت و آثار عاشورا است. این کتاب توسط نشر علم منتشر شده. اگر دنبال فلسفه و حکایت عاشورا هستید، خواندن این کتاب را از دست ندهید.

کانال تلگرام

جرگه

محرم که از راه می رسد، برای بسیاری از ریش سفیدان و بیرغلامان هیچ چیز مانند شنیدن مداحی های گذشته و قدیمی دلچسب نیست. کانال تلگرامی «جرعه» به نشانی @joreh5 آرشویی قوی و کامل از مداحی در دو سبک جدید و قدیم است که هم قدیمی ها و هم جوانان می توانند مداحی های مورد علاقه خود را از این طریق گوش دهند. مداحان اهل بیت (علیهم السلام) با مراجعه به این کانال می توانند به مجموعه ای از نوحه ها، روضه ها، مقاتل صحیح، زمینه خوانی، شور و... دسترسی پیدا کنند. تمامی شعرهای منتشر شده همراه با یک فایل صوتی هستند تا مخاطبان بتوانند سبک آثار را یاد بگیرند و استفاده کنند اشعار و سبک های «جرعه» همگی زیر نظر سعید نسیمی، شاعر و مداح اهل بیت (علیهم السلام) می شوند.

